

MORCEGOS:

O PLAN DE SELADO E CLAUSURA DE MINAS ANTIGAS E ABANDOADAS AMEAZA A SUA CONSERVACIÓN

Xavier Vázquez Pumariño (xavierbp@airtel.net)

Moitos seres vivos amosan unha increíble capacidade de adaptación a cambios e variacións ambientais; tal é así que moitos son capaces de explotar con éxito lugares ou hábitats creados artificialmente polo home no desenvolvemento das súas actividades no medio. Son ben coñecidas, por exemplo, moitas aves por usar satisfactoriamente novos hábitats acuáticos como algún tipo de pantano, ou como a flora coloniza cunetas, taludes e lugares degradados en xeral. Outros grupos pasan, nembargantes, completamente inadvertidos. Iste é o caso dos morcegos. En moitos ocasións afortunadamente porque despertan frecuentemente o rexeitamento, o temor atávico ou simple noxo.

Algúns aspectos da súa bioloxía, non embargante, son popularmente coñecidos: por exemplo que poden 'ver' gracias aos ultrasonidos xa que son cegos e só saen pola noite. E é aquí cando nos podemos preguntar de onde saen. Básicamente os morcegos teñen costumes cavernícolas agochándose polo día e durante o período invernal, momento no que a penas hai insectos voadores dos que se alimentar, ben en ocos de árbores ou ben en cavernas ou covas.

Os que usan árbores exclusivamente teñen unha problemática específica de cara a súa conservación xa que precisan de árbores con bos ocos nos que se ocultar sendo isto característica de árbores e bosques vellos. A perda de bosques de calidade –naturais e vellos– afecta moi negativamente a estas especies.

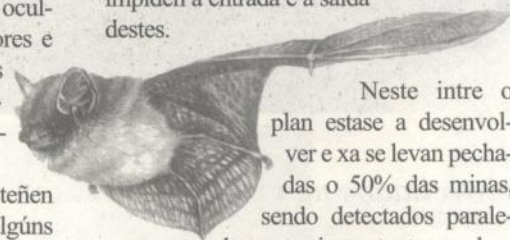
Os morcegos que usan cavernas teñen unha oportunidade máis posto que algúns usan construcións humanas a modo covas; é o caso das especies máis coñecidas. Outros aproveitan as minas, galerías ou pozos abandonados, ata o punto de que nalgunhas áreas onde hai falla de hábitats naturais axeitados, determinadas especies sobreviven exclusivamente gracias ós hábitats artificiais.

Compre decir que todos os morcegos están recollidos dentro da Directiva de Hábitats polo que teñen, en teoría, o máximo grado de protección, estando os Estados membros da U.E. obrigados a garantir a súa conservación. Tamén están

A EMPRESA ADXUDICATARIA DO ESTUDIO PREVIO DO PLAN DA XUNTA DE SELADO E CLAUSURA DE MINAS ANTIGAS E ABANDOADAS IGNOROU TOTALMENTE A CUESTIÓN DA CONSERVACIÓN DOS MORCEGOS

recollidos na Lei 4/89 así como no *Catálogo Nacional de Especies Amezadas* onde obtema a categoría 'de interese especial'. En Galicia polo menos 13 das 19 especies presentes usan minas e pozos abandonados.

Como consecuencia dun desgraciado accidente no que un pequeno morreu nunha distas minas abandonadas –unhas 1000 en Galicia– tómasse conciencia da súa obvia perigosidade e a Xunta decide acometer un Plan de Selado e Clausura de Minas Antigas e Abandonadas. Pero é aquí onde se orixina un gran problema para a conservación dos morcegos en Galicia. A empresa adxudicataria do estudio previo, "Consultora e ingeniería de minas y medio ambiente S.L" ignora totalmente a cuestión da conservación dos morcegos e propón un tipo de peches incompatibéis coa conservación dos mesmos posto que impiden a entrada e a saída destes.

Neste intre o plan estase a desenvolver e xa se levan pechadas o 50% das minas, sendo detectados paralelamente importantes reducións nas poboacións de morcegos en determinadas áreas de ata un 40% na primavera pasada.

As minas son pechadas deixando unha entrada mínima ou directamente ateigándoa de escombros, terra, etc. Cando non taponan totalmente a entrada da

mina, os morcegos, especialmente algunhas especies, vense imposibilitados para entrar e saír. Por outra banda, o feito de que se traballe en pleno inverno na pechadura das minas provoca graves molestias en pleno período de hibernación que aparelan importantes mortandades. A parte de impedir o tránsito, o peche das minas provoca importantes cambios nas condicións do interior destas que modifican considerablemente o seu microclima.

Outro dos aspectos a ter en conta é que moitas destas minas e pozos abandonados atópanse en lugares de interese comunitario que pasarán a forma parte da xa famosa Rede Natura 2000, que a este paso debería denominarse 3000. Precisamente as distintas especies de quirópteros presentes nestas áreas contribúen significativamente ó valor conxunto destes lugares.

Esta actuación amosa claramente cal é o interese do goberno galego polo medio natural, así como a ignorancia que preside os seus actos, posto que esta problemática non é nova e xa noutros países do noso contorno, desde os Estados Unidos a Portugal, existen moitas experiencias neste ámbito polo que ninguén se está a enfrontar a un problema novo de difícil resolución senón todo o contrario. Tal é así que á Consellería de Industria dirixíronse varios especialistas que foron ignorados.

Esta situación levou ó Grupo Luita Verde a formular as pertinentes denuncias así como unha queixa ante a Comisión Europea polas graves actuacións das Consellerías de Industria e de Medio Ambiente. Esta inhihiuse, unha vez máis, das súas obrigas e competencias. Posteriormente sumáronse tanto ADEGA como a FEG a estas denuncias.

Neste intre pouco se pode facer xa excepto continuar denunciando estas condutas irresponsabéis, negligentes e delicativas á espera dunha paralización do plan e a remodelación dos peches. En moitos casos é xa tarde.

CONTACTOS:

Luita Verde: Apdo. 155 Cangas, <luitaverde@ole.com>

FEG: Apdo. 949. Santiago de Compostela <feg@jet.es>

ADEGA: Rúa do Touro, 21 Santiago de Compostela <adega@ctv.es>